

27.6.2014

Valtiovarainministeriö
Ympäristöministeriö

Viite: Lausuntopyyntö 16.4.2014, VM093:00/2013

STM:N LAUSUNTO METROPOLIHALLINTOLAKIA VALMISTELEVAN TYÖRYHMÄN VÄLIRAPORTISTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä lausunnon metropolihallintolakia valmistelevan työryhmän väliraportista. Väliraportin taustalla on hallituksen rakennepoliittisen ohjelman linjaus, jonka mukaan metropolialueen kilpailukyky varmistetaan, estetään segregatiota sekä tehostetaan maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua ja toteutusta edistämällä alueen kuntaliitoksia ja kokoamalla sen tueksi metropolihallinto, jonka ylin päättävä toimielin on vaaleilla valittu valtuusto. Lausuntopyynnössä lausunnonantajia pyydetään ottamaan yksityiskohtaisesti kantaa esitettyihin ratkaisuvaihtoehtoihin metropolihallinnon perustamiseksi.

Metropolihallintolakia valmistelevan työryhmän väliraportissa metropolihallinnolle ei esitetä siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvia tehtäviä, joten sosiaali- ja terveysministeriö ei ota yksityiskohtaisesti kantaa väliraportissa esitettyihin tehtäviin, hallintomallia, aluerajausta ja rahoitusta koskeviin ehdotuksiin. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen rakenne on uudistumassa ja tulevaisuudessa metropolihallinnon sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämismallien tehtävät ja aluerajaukset tulee sovittaa yhteen päällekkäisten hallintorakenteiden välttämiseksi.

Esitetyn metropolihallinnon eräs keskeinen tavoite on segregatiopolitiikalla torjua ja ehkäistä alueellista eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Tähän pyritään väliraportin mukaan erityisesti maankäytöllisin ja asuntotuotannollisin keinoin. Metropolihallinnolle annettaisiin lakiin pohjautuva mandaatti, joka velvoittaisi alueen kunnat ja sen eri hallinto- ja palvelusektorit yhteistyöhön segregatian torjumiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää mainittua eri toimijoiden yhteistyövelvoitetta ja sen pohjalta koottavaa sosiaalisen vahvistamisen toimenpideohjelmaa tarkoituksenmukaisena keinona segregatian torjunnassa.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää hyvänä väliraportin kantaa, jonka mukaan segregatian kannalta keskeisimpien asiakasryhmien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä ei voida erottaa muiden asiakasryhmien palveluista, koska tämä voisi lisätä segregatiota. Raportissa on kuitenkin sisäinen ristiriita, koska siinä todetaan myös, että jatkovalmistelussa tulee arvioida, pitäisikö metropolihallinnolle siirtää vastuu TE-toimistoissa ja työvoimapalvelukeskuksissa asiakkaina olevista moniongelmaisista henkilöistä, joita ei voida tällä hetkellä riit-

tävästi auttaa mainittujen organisaatioiden toimesta. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että segregatiouhan alla olevia väestöryhmiä ei tule erottaa muiden asiakasryhmien palveluista, vaan toteaa väliraportissa esitetyn mukaisesti, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen valmistelun edetessä on erikseen ratkaistava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäjän, kuntien ja metropolihallinnon segregaatiorajun torjuntaan liittyvien tehtävien ja palvelujen koordinoitu hoitaminen ja tehtävänjako edellä mainitun yhteistyövelvoitteen ja toimintaohjelman kautta.

Sosiaali- ja terveysministeriö haluaa korostaa työllistämisen toimintasektorikohtaisen sisältövastuun säilyttämistä myös metropolialueen hallinnointimalleissa siten, että valtakunnallisen linjauksen mukaisesti perusvastuu kaikkien työnhakijoiden työllistymisestä säilyy TE-hallinnolla. Heikoimmassa asemassa olevien siirtäminen pois yleisten työvoimapalvelujen piiristä merkitsee tarvetta erillisten työllistymistoimien syntymiselle ja sen kohteena olevien asiakkaiden lisäsegregoitumista. Tarve TE-hallinnon asiakkaiden muuhun työllistymistä tukevaan toimintaan, kuten mahdollisesti ammatilliseen tai sosiaaliseen kuntoutukseen tulee aina arvioida yhteistyössä vastuuhallintokuntien (TE-hallinto, kunta, KELA) kesken. Tätä toimintamallia vahvistetaan parhaillaan vuoden 2015 alussa voimaantulevaksi tarkoitettulla lakiuudistuksella työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (aiempi työvoiman palvelukeskuspalvelu), joka tulee osaltaan vaikuttamaan myös metropolialueen rakenteeseen päinvastaisesti kuin mitä nyt väliraportissa esitetään jatkossa arvioitavaksi.

Kuten väliraportissa todetaan, tarve perustaa mahdollinen ruotsinkielisiä palveluita koordinoiva lautakunta tai muu toimielin nimenomaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien osalta tulee arvioida ja ratkaista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen yhteydessä.

Kansliapäällikkö

 Päivi Sillanaukee

Lakimies

 Erkki Papunen

JAKELU

Valtiovarainministeriö
Ympäristöministeriö

TIEDOKSI

Peruspalveluministeri Susanna Huovinen
Sosiaali- ja terveysministeri Laura Rätty
Valtiosihteeri Ulla-Maija Rajakangas
Valtiosihteeri Pia Pohja
Erityisavustaja Laura Lindeberg
Erityisavustaja Ville Sipiläinen
STM:n osastot ja erillisyksiköt
Kirjaamo

